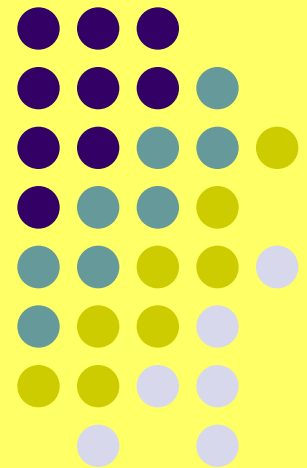

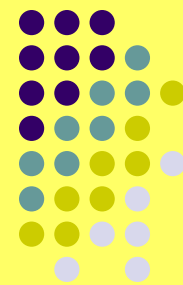
SPECIFIKA JEDINCE S MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM

Psychologické zvláštnosti

MU FF, KISK, Bezbariérová knihovna
Pavlína Březinová, 2015

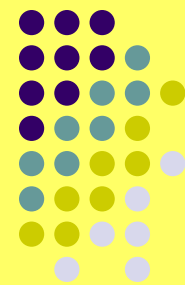

SPECIFIKA PSYCHICKÝCH PROCESŮ

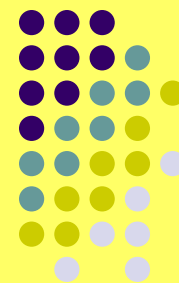
- MR = prosté časové opoždění ve vývoji + strukturální vývojové změny.
- Specifika psychických procesů jsou jak kvantitativní, tak kvalitativní.
- Intaktní společnost - proces utváření zkušeností je rychlý.
- Osoby s MP- proces je pomalý a probíhá s určitými odchylkami.
- Specifika v bezprostředním (smyslovém) poznání a specifika zprostředkovaného poznání (myšlení, řeč...).

BEZPROSTŘEDNÍ POZNÁNÍ (SMYSLOVÉ)

- Zpomalenost a snížený rozsah zrakového vnímání.
- Nediferencovanost počitků a vjemů.
- Porušena diskriminace figury a pozadí.
- Inaktivita vnímání.
- Nedostatečné prostorové vnímání.
- Nedokonalé vnímání času a prostoru.
- Snížená citlivost hmatových vjemů.
- Špatná koordinace pohybu.
- Opožděná diferenciací fonémů a jejich zkreslení.

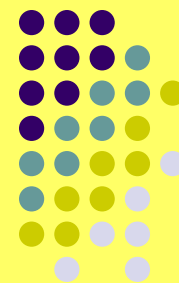
ZPROSTŘEDKOVANÉ POZNÁNÍ

MYŠLENÍ

- Silně zatíženo konkrétností
- Nepřesnosti v analýze a syntéze
- Nedůsledné, zatíženo nekritičností
- Pojmy vytváří těžkopádně, úsudky jsou nepřesné
- Naučené těžko přenáší do dané situace
- Řeč často deformovaná

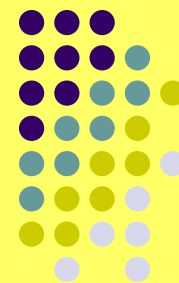
ZPROSTŘEDKOVANÉ POZNÁNÍ

ŘEČ

- Vývoj omezený
- Jednodušší vyjadřování
- Užší slovní zásoba
- Porucha myšlení se automaticky projeví v řeči
- Nedostatečná úroveň motorické koordinace + omezená fonemická diferenciacce=>dyslalie
- Problém s obsahem sdělení

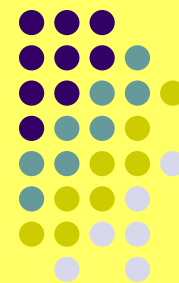
ZPROSTŘEDKOVANÉ POZNÁNÍ

PAMĚŤ

- Pomalé osvojování po mnohačetném opakování
- Naučené rychle zapomínají
- Převládá krátkodobá
- Nekvalitní třídění paměťových stop
- Spíše mechanická
- Eidetismus představ (nedokáže z vnímaného vyčlenit podstatné)
- Tři fáze paměti: vštípení - zapamatování, uchování - vybavení

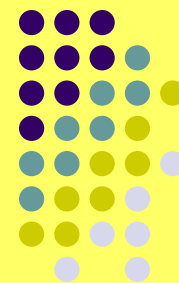
ZPROSTŘEDKOVANÉ POZNÁNÍ

POZORNOST

- = zaměření se určitým směrem
- Nízký rozsah sledovaného pole
- Nestálost, snadná unavitelnost
- Snížená schopnost rozdělit ji na více činností
- Max. doba udržení záměrné pozornosti 15-20 min (střídat činnosti)
- Není problém pozornost zaměřit (vnější motivace), ale udržet
- Velmi krátkodobá, protože závislá na vůli (ta je hodně narušená)
- Vnitřní vlivy: hlad, žízeň, zdraví...
- Vnější vlivy: prostředí (činnost) a motivace (průběžná!)

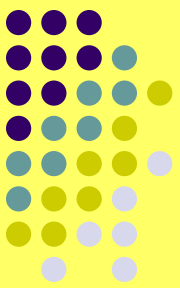
ZPROSTŘEDKOVANÉ POZNÁNÍ

VŮLE

- Dysbulie = porucha vůle
- Abulie = nerozhodnost, nedostatek vůle, neschopnost zahájit činnost
- Nemožnost podřízení svého chování určitému úkolu
- Jedinci třeba i vědí, jak mají jednat, ale nepocítí potřebu se tak chovat
- Zvýšená sugestibilita, citová labilita, impulsivnost
- S vůlí souvisí aspirace...

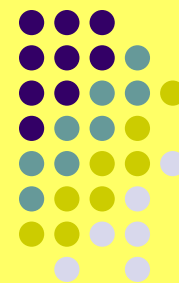
ZPROSTŘEDKOVANÉ POZNÁNÍ

ASPIRACE

- Sklon k extrémům - podhodnocování se (nižší aspirace) nebo nadhodnocování se (vyšší aspirace)
- Sebehodnocení = vnitřní ohodnocení se + hodnocení sociálního prostředí
- Nižší aspirace - často důsledkem tzv. „role mentálně retardovaného“
- Vyšší aspirace - vlivem nekritičnosti a důsledkem pseudokompenzačních mechanismů
- Dlouhodobá aspirace - jen LMR (chce být švadlenou..)

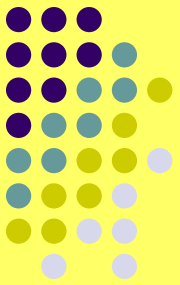
ZPROSTŘEDKOVANÉ POZNÁNÍ

EMOCE

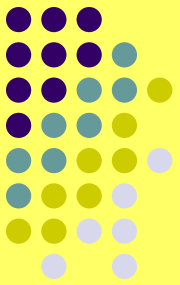
- Na vnější vyjádření jednotlivých emocí má vliv MR a také přístup okolí.
 - S poruchou emotivity souvisí negativní projevy emočního chování:
 - Agresivita
 - Autoagrese
 - Neschopnost navazovat vztahy
 - Apatie
 - Přetrvávající úzkosti, strach
- Specifická porucha emotivity = *emoční deprivace* = dlouhodobé neuspokojení emotivní potřeby

DETERMINANTY JEDINCŮ S MENTÁLNÍ RETARDACÍ

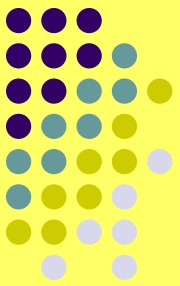
- Zvýšená závislost na jiné osobě
- Infantilnost osobnosti
- Pohotovost k úzkosti a neurastenickým reakcím
- Sugestibilita a rigidita chování
- Opoždění psychosociálního vývoje
- Nerovnováha aspirace a výkonu
- Zvýšená potřeba uspokojení a bezpečí
- Porucha interpersonálních vztahů a komunikace
- Malá přizpůsobitelnost k sociálním požadavkům

DETERMINANTY JEDINCŮ S MENTÁLNÍ RETARDACÍ

- Impulzivnost, hyperaktivita nebo hypoaktivita
- Citová vzrušivost
- Zpomalená chápavost
- Ulpívání na detailech
- Malá srovnávací schopnost
- Snížená mechanická a logická paměť
- Těkavá pozornost
- Porucha vizumotoriky a celkové pohybové koordinace

STRUKTURÁLNÍ MODEL OSOBNOSTI

1. **EGOTICKÁ** = struktura „já“, sebevědomí
jí jsou podřízeny:
2. **VÝKONOVÁ** struktura
 - smyslové vnímání
 - zprostředkované poznávání
 - schopnosti motorické
3. **MOTIVAČNÍ** struktura, síly = motivy:
 - racionálního rázu
 - emotivního rázu (A TO FUNGUJE U MR!!)

DĚKUJI ZA POZORNOST